

7. 11. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právo společníka s.r.o. na poskytnutí informací mimo valnou hromadu v případě, že se společnost nepodřídila ZOKu

Žalobou se žalobce coby společník žalované domáhal v řízené vedeném Vrchním soudem v Praze pod sp. zn. 7 Cmo 241/2017 jako soudem odvolacím, aby soud uložil žalované splnit svou informační povinnost vůči žalobci a předložit mu k nahlédnutí a pořízení si kopií vlastní technikou v rozsahu 30 hodin: a) veškeré faktury; b) veškeré platby;; c) veškeré výpisy ze všech bankovních účtů žalované; d) účetní deník; e) hlavní knihu; f) veškeré revizní zprávy provedené v domě ve vlastnictví žalované; g) veškeré objednávky učiněné žalovanou u třetích stran; h) seznam úkonů právní služby, které byly žalované poskytnuty.

Obecné soudy v uvedeném případě řešily otázku, zdali je společnost povinna společníkovi poskytnout požadované informace mimo valnou hromadu dle § 155 z. o. k., za situace, kdy se společnost dle § 777 odst. 4 z. o. k. nepodřídila zákonu o obchodních korporacích jako celku.

Soud prvního stupně učinil právní závěr, že pokud se společnost nepodřídila z. o. k., neznamená to, že se budou nově vzniklé vztahy řídit stále obchodním zákoníkem, neboť se jedná o novou právní úpravu a nová právní úprava je závazná pro všechny. **Znamená to, že pokud je rozpor mezi starou právní úpravou a novou právní úpravou, stará právní úprava se stává automaticky neplatnou. Společnost neumožnila žalobci řádně nahlédnout do účetních dokladů a dalších dokumentů společnosti, ač je to jeho právo, a účelově se tomuto vyhýbá s odkazem pouze na možnost nahlédnout do těchto dokladů na valné hromadě.** Valnou hromadu se však nedaří svolat, jelikož jak plyne z čl. 13 společenské smlouvy, musí být přítomni všichni společníci, aby se mohla konat. **Obrana žalované odporuje dikci § 167 odst. 1 z. o. k., když společníci mají právo na informace i mimo valnou hromadu. Soud prvního stupně proto žalobě vyhověl.**

ARROWS
advisory group

Proti rozhodnutí soudu prvního stupně podal žalovaný odvolání, které odvolací soud posoudil jako nedůvodné.

Podle § 122 obch. zák. společníci vykonávají svá práva týkající se řízení společnosti a kontroly její činnosti na valné hromadě v rozsahu a způsobem uvedeným ve společenské smlouvě, popřípadě ve stanovách (odst. 1). Společníci mají zejména právo požadovat od jednatelů informace o záležitostech společnosti a nahlížet do dokladů společnosti a kontrolovat tam obsažené údaje nebo k tomu zmocnit auditora nebo daňového poradce (odst. 2).

Podle 777 z. o. k. má se za to, že obsahem společenských smluv obchodních korporací, které vznikly před účinností tohoto zákona, jsou i dosavadní ustanovení obchodního zákoníku, která upravovala práva a povinnosti společníků, pokud nejsou v rozporu s donucujícími ustanoveními tohoto zákona nebo se od nich společníci neodchýlili ve společenské smlouvě (odst. 4). Obchodní korporace uvedené v odstavci 4 se mohou nejpозději do 2 let ode dne účinnosti tohoto zákona změnou svých společenských smluv podříditi tomuto zákonu jako celku. Údaj o tom zapíše obchodní korporace do obchodního rejstříku. Změna společenské smlouvy nabývá v tomto případě účinnosti až zveřejněním zápisu o podřízení se tomuto zákonu jako celku v obchodním rejstříku (odst. 5).

Podle § 155 z. o. k. má společník právo na valné hromadě i mimo ni požadovat od jednatelů informace o společnosti, nahlížet do dokladů společnosti, kontrolovat údaje obsažené v předložených dokladech a další práva na informace určená společenskou smlouvou; to platí obdobně pro společníkova zástupce, bude-li zavázán alespoň ke stejné mlčenlivosti jako společník a společnosti tuto skutečnost doloží.

Podle § 156 z. o. k. jednatelé mohou poskytnutí informace podle § 155 zcela nebo zčásti odmítnout jen tehdy, pokud a) jde o utajovanou informaci podle jiného právního předpisu, b) je požadovaná informace veřejně dostupná (odst. 1). V případě sporu rozhodne na návrh společníka o tom, zda je společnost povinna informaci poskytnout, soud; k právu uplatněnému po uplynutí 1 měsíce ode dne oznámení o odmítnutí poskytnutí informace se nepřihlíží (odst. 2). Po dobu řízení podle odstavce 2 neběží promlčecí lhůta pro uplatnění práv, která jsou na požadovaných vysvětleních závislá (odst. 3).

Podle § 167 odst. 1 z. o. k. společníci vykonávají své právo podílet se na řízení společnosti na valné hromadě nebo mimo ni.

Z úplného výpisu z obchodního rejstříku odvolací soud zjistil, že žalovaná se změnou své společenské smlouvy právní úpravě ZOKu jako celku nepodřídila (§ 777 odst. 5 z. o. k.). Na danou věc tedy dopadá ustanovení § 777 odst. 4 z. o. k., neboť právo společníka požadovat od jednatelů informace o záležitostech společnosti, nahlížet do dokladů společnosti a kontrolovat tam obsažené údaje je právem společníka, nikoliv statusovou věcí právnické osoby. Již v usnesení ze dne 3. 3. 2015 sp. zn. 7 Cmo 445/2014 dospěl odvolací soud k závěru, že „práva a povinnosti společníků reflektovaná ust. § 777 odst. 4 z. o. k. jsou práva a povinnosti společníků společnosti s ručením omezeným uvedená či vyplývající z ust. § 113 - 124 obch. zák.“ Ustanovení § 155 a § 156 z. o. k. jsou kogentní (donucující), pouze v § 155 z. o. k. je kogentní výčet jednotlivých oprávnění v rámci práva na informace neuzavřený - společenskou smlouvou ho lze rozšířit, nikoliv však zúžit. Ustanovení § 122 obch. zák. je s ustanoveními § 155 a § 156 z. o. k. ve zjevném rozporu. Soud prvního stupně proto postupoval správně, když na danou věc aplikoval právní úpravu § 155 a násl. z. o. k., tj. právní úpravu platnou a účinnou od 1. 1. 2014.

Komentář: Výše uvedené závěry soudu prvního stupně a odvolacího soudu odpovídají judikatuře Nejvyššího soudu, srov. **stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia ze dne 13. 1. 2015, Cpjn 204/2015, uveřejněné pod číslem 31/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (R 31/2016):** „...§ 777 odst. 4 z. o. k. upravuje výjimku z pravidla zakotveného v § 775 z. o. k. (podle něhož se obchodní korporace a jejich vnitřní poměry s účinností od 1. ledna 2014 řídí zákonem o obchodních korporacích), a to pro práva a povinnosti společníků obchodních korporací vzniklých před 1. lednem 2014. Označené ustanovení je projevem respektu zákonodárce ke smluvní autonomii společníků. **Práva a povinnosti společníků těch obchodních korporací, které do zakladatelských právních jednání „neopsaly“ zákonnou úpravu práv a povinností společníků ze zákona č. 513/1991., obchodního zákoníku (dále též jen „obch. zák.“) [bez ohledu na to, zda se společníci od ní odchýlit nechtěli či nemohli], spoléhajíce se na znění zákona, se tak i nadále řídí stejnými pravidly, která pro ně platila do 31. prosince 2013. Nově však již nejde**

o pravidla zákonná, ale - díky právní domněnce upravené v § 777 odst. 4 z. o. k. - o pravidla smluvní. Předpokladem je, že tato pravidla neodporují donucujícím ustanovením zákona o obchodních korporacích

Právo společníka na informace upravuje jak obchodní zákoník (§ 122 obch. zák.), tak i zákon o obchodních korporacích [§ 155 a násl z. o. k.]. Jelikož § 122 obch. zák. odporuje kogentní úpravě v části týkající se možnosti společníka požadovat informace i mimo valnou hromadu[1], nelze považovat (podle § 777 odst. 4 z. o. k.) ust. § 122 obch. zák. za „obsah společenské smlouvy“. Právo společníka na poskytnutí informací je tudíž na místě posoudit podle úpravy obsažené v zákoně o obchodních korporacích (srov. analogicky rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 61/2017, ze dne 31. 10. 2017).

JUDr. Vladimír Janošek,
advokát

trvale spolupracující s [ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.](#)

V Jámě 699/1
110 00 Praha 1

Tel.: +420 731 773 563
e-mail: janosek@arws.cz

[1] ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. § 155. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 332.: „**Primární změna je v tom, kde může společník svá práva podle § 155 uplatňovat - jak na valné hromadě, tak mimo ni. Společník tak může chtít po jednatelem potřebné informace také v době, kdy není jednání valné hromady, tedy v zásadě kdykoliv.**“

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)

- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)